

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **S. M.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2014, č. j. 3 A 10/2014 - 15, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 43/2014,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluše Došková, Mgr. Eva Šonková a JUDr. Vojtěch Šimíček **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 43/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 1. 2014, č. j. MV-141459-5/VS-2013, kterým byla, ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 17. 10. 2013, č. j. MSK 146075/2013, zamítnuta jeho žádost o obnovu řízení ve věci provedení opravy údajů v knize narození. Městský soud v Praze usnesením ze dne 30. 1. 2014, č. j. 3 A 10/2014 - 15, postoupil věc ke Krajskému soudu v Ostravě.

Proti uvedenému usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž současně požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení konkrétního zástupce z řad advokátů. Nejvyšší správní soud jako první úkon v řízení o kasační stížnosti vydal v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka usnesení ze dne 2. 4. 2014, č. j. 2 As 43/2014 – 11, kterým stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků a zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce; současně jej vyzval k zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti a k prokázání splnění podmínky podle § 105 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 7. 4. 2014. Dne 9. 4. 2014 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání, v němž stěžovatel mimo jiné namítl, že ve věci jedná vyloučená soudkyně, která v téže věci rozhodla v předchozím řízení. Usnesení na č. l. 11 bylo podle stěžovatele „*dosaženo trestným činem soudce, vyloučená soudkyně veřejně propaguje vlastní komunistické genocidní zločiny a vraždy, došlo k selhání ústavní moci. Předseda NSS Baxa má zase práci*“. Dále stěžovatel shrnul, že mu jde o popření svého otcovství a že proti své bývalé manželce podal návrh na zbavení svéprávnosti. Stěžovatel doplnil, že „*teď se může vyloučená soudkyně NSS Miluše Došková vyjádřit!!!!*“

Následně Nejvyšší správní soud zaslal stěžovateli vyrozumění ze dne 18. 4. 2014, č. j. 2 As 43/2014 – 37, v němž jej poučil, že v dané věci bude podle rozvrhu práce rozhodovat druhý senát Nejvyššího správního soudu ve složení JUDr. Miluše Došková, JUDr. Vojtěch Šimíček a Mgr. Eva Šonková. Současně jej poučil, že má-li za to, že některý z uvedených soudců je vyloučen z projednávání a rozhodování věci pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, může namítnout jeho podjatost ve lhůtě jednoho týdne od tohoto vyrozumění. Toto vyrozumění bylo stěžovateli doručeno dne 23. 4. 2014. Dne 25. 4. 2014 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání stěžovatele, v němž uvedl, že ve věci jednáji vyloučení soudci, kteří v téže věci rozhodli v původním řízení. Stěžovatel rovněž uvedl, že „[t]ito soudci zároveň jednáji ve vlastních komunistických zločinech deklarováných v zákoně č. 198/1993 Sb., v platném znění.“

Ke zmiňovaným podáním, která byla vyhodnocena jako námitka podjatosti, se vyjádřili soudci JUDr. Miluše Došková, JUDr. Vojtěch Šimíček a Mgr. Eva Šonková, kteří shodně uvedli, že k účastníkovi řízení nemají vztah a že nerozhodovali v předchozí věci ve smyslu § 8 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se předně zabýval včasností podané námítky podjatosti. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. platí, že námitka podjatosti musí být uplatněna do jednoho týdne ode dne, kdy se účastník řízení o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit na tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží.

Je nepochybné, že stěžovateli muselo být známo celé složení rozhodujícího senátu nejpozději dne 7. 4. 2014, kdy mu bylo doručeno usnesení ze dne 2. 4. 2014, č. j. 2 As 43/2014 – 11. Dne 9. 4. 2014 byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena námitka podjatosti směřující proti předsedkyni senátu JUDr. Miluši Doškové (k poštovní přepravě podaná dne 8. 4. 2014). Tato námitka podjatosti tedy byla bezesporu uplatněna včas. Teprve dne 25. 4. 2014 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání (k poštovní přepravě podané dne 24. 4. 2014), ve kterém stěžovatel vztáhl důvody podjatosti i na ostatní členy druhého senátu, tj. na soudce JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Evu Šonkovou. Tento přípis byl zřejmě reakcí na vyrozumění o složení senátu, spolu s poučením o možnosti podat námitku podjatosti, které bylo stěžovateli doručeno dne 23. 4. 2014. Jakkoli bylo stěžovateli nepochybně celé složení senátu, který má o jeho kasační stížnosti rozhodovat, známo již z usnesení ze dne 2. 4. 2014, které mu bylo doručeno dne 7. 4. 2014 jako první procesní úkon v řízení, nelze přehlédnout, že poučení o možnosti podat námitku podjatosti, a zejména o lhůtě, kdy tak může učinit, se stěžovateli dostalo teprve vyrozuměním soudu, doručeným mu dne 23. 4. 2014. Z tohoto důvodu proto nelze klást stěžovateli k tíži, že i přes vědomost o složení senátu zdejšího soudu vznesl námitku podjatosti proti některým soudcům až dodatečně.

Nejvyšší správní soud tedy přistoupil k meritornímu posouzení vznesené námítky ve vztahu ke všem soudcům druhého senátu tohoto soudu.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon příslušnost soudu (příslušnému soudnímu oddělení, senátu) stanovil, je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno

pokračování

chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze tak jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem nezájatě a spravedlivě. Podjatost sama o sobě zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezájatosti a nestrannosti, bez něhož by nebylo důvodu konstituovat soudní moc jako pilíř demokratické společnosti.

Stěžovatel namítal, že shora jmenovaní soudci druhého senátu zdejšího soudu jsou podjatí pro své rozhodování v téže věci v předchozím řízení. K tomu je třeba uvést, že z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. plyne, že jedním z předpokládaných důvodů pro vyloučení soudce je skutečnost, že se *podílel na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení*; musí přitom jít o právně totožnou věc. *Podílem na předcházejícím soudním řízení* je míněna situace, kdy by se soudce podílel na rozhodování téže věci jak u krajského soudu, tak posléze u Nejvyššího správního soudu, popřípadě naopak. Taková situace však v dané věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikované pod č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo vysloveno, že *předchozím soudním řízením* není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Pokud jde o nepříliš srozumitelně formulovaný důvod podjatosti, který má spočívat v tom, že usnesení ze dne 2. 4. 2014, č. j. 2 As 43/2014 – 11, bylo „*dosaženo trestným činem soudce, vyloučená soudkyně* (JUDr. Miluše Došková – pozn. NSS) *veřejně propaguje vlastní komunistické genocidní zločiny a vraždy*“, z takto nekonkrétně formulované (a ve své podstatě toliko difamující) námitky nelze vyvodit jakýkoli smysluplný závěr. Nejvyšší správní soud se proto omezil na zjištění vyplývající z vyjádření JUDr. Miluše Doškové, která popírá jakýkoli vztah ke stěžovateli či k projednávané věci.

Vzhledem k výše uvedenému není návrh stěžovatele na vyloučení shora jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodování věci vedené zdejším soudem pod sp. zn. 2 As 43/2014 důvodný.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu